

אבא. תודה!

הרב אשר קובלסקי שליט"א

היתה זו שעת צהרים בהירה, בעיצומו של יום שגרת. מוישי חזר מהתלמוד תורה כמדי יום, וירד לחצר הבניין לשחק. ואז, כשהוא בעיצומו של ריצת משחק מהנה, רגלו נתקלה במשהו, הוא מעד ונפל ארצה, גונח מכאבים...

תוך שניות אחדות, התברר כי לא מדובר במכה יבשה בלבד. הילד צעק וצרח, רגלו התעקמה והכחילה, שלא נדע. אמבולנס הוזעק, הוא הובהל לחדר מיון, וכבר באותו לילה אושפז במחלקה האורטופדית, כשהרופאים מודאגים מאוד ממצב הרגל...

'העצם התרסקה, לחלוטין!' - בישר הרופא להוריו בבוקרו של יום המחר, 'למעשה אנחנו מאוד מודאגים, ושוקלים את צעדינו בכובד ראש. נערוך התייעצות מיוחדת עם בכירי הפרופסורים, ונקבל החלטה מה כדאי לעשות' - הטיל הרופא סלע על ליבם של ההורים החרדים לגורל בנם. מסתבר כי היתה זו נפילה נוראית, שהשלכותיה ארוכות טווח...

אחר הצהריים נערכה התייעצות מיוחדת, ואחר כך נקראו ההורים לחדר הרופאים. 'אין לנו הרבה מה לעשות' - פכרו את ידיהם בייאוש, 'אלא להמליץ על טיפולי פיזיותרפיה לתקופה ארוכה, ארוכה מאוד. כרגע, איננו רואים סיכוי לאחות את השברים ברגל, המצב לא פשוט... נראה שאין מנוס מלקבוע כי שלוש שנים לא יוכל הילד להלך ברגליו, ולכל אורך התקופה יעבור טיפולי פיזיותרפיה קשים ומפרכים, ואולי, ואולי, ואולי, - בעוד 3 שנים הוא יוכל ללכת קמעא...'

הבשורה הקשה הכתה את ההורים בהלם. עד אתמול היה הילד בריא ומאושר, משתובב ומסתובב. והנה, ברגע אחד של חוסר תשומת לב מספקת, הגיע למצב ששלוש שנים לא יוכל ללכת, וייאלץ לעבור טיפולים קשים ומייסרים, עד שהרגל תשוב לאיתנה. ומי יודע אם כך אכן יקרה, ובעוד שלוש שנים הוא אכן יתחיל ללכת, ומי יודע באיזו צורה...

ואז, כששבו ההורים הביתה, הם החליטו לפעול בכיוון אחר מהצפוי. הם כינסו את הילדים לסלון, ושוחחו עימם על כך שהוכח עד כמה גדול הנס ה'טבעי' וה'פשוט' שבהליכה על שתי רגליים בריאות, ועד כמה ראוי להתבונן גם ביתר הניסים ה'טבעיים' המתרחשים מדי יום, להפנות אליהם תשומת לב ולהודות עליהם, לפיכך בישר האב לילדיו, 'מהיום נתחיל לראות את הניסים שה' עושה לנו, ונגיד לו תודה. הנה, אני כותב את הפתק הראשון - חסד שזכיתי בו היום, וכל אחד מכם יכול גם הוא לכתוב ולהודות...'

מאותו יום, הפך בית המשפחה לבית של הודאה. הילדים חיפשו לראות את הטוב, למצוא רעיון מקורי על מה להודות היום. בכל יום ויום הם מילאו פתקים, גדולים וקטנים, לבנים וצהובים, בכתב יד עגול ובכתב יד מרובע, טובות גדולות וטובות קטנות, חסדים וניסים מכל הסוגים... ובכל יום ויום, הקדישו בני המשפחה זמן להודות. ליטול את צרור הפתקים, להביט בהם כמה שניות, ולהודות לה' על כל פרט ופרט מהם. זה לא הצריך הרבה זמן, רק הרבה לב, מחשבה, התרגשות, ושירת הודאה שגואה מעומק הלב, מפי הגדולים והקטנים גם יחד, כל יום ויום...

בינתיים, הילד בעל הרגל השבורה שב הביתה. הוא החל טיפולי פיזיותרפיה, וכבר מתחילה נראה היה כי הוא מתקדם בקצב מהיר מהצפוי. בני המשפחה הוסיפו להודות גם על זה, גם על הרגליים הבריאות, גם על השבורות, גם על הפיזיותרפיה, גם על הנפילה, גם על ההתקדמות המהירה - הודו על הכל...

ובתוך פחות משנה התרחש הנס. הילד חזר לעצמו לחלוטין, התחיל להלך כאחד האדם. אין לו צורך בפיזיותרפיה, הוא לא זקוק לעזרה, בוודאי שלא לטיפולים מכל סוג. הוא פשוט הולך, הולך על שתי רגליו, הולך ומפזז בשירת הודאה, הולך ופיו ממלל שבח ותודה...

וסיפור זה, אותו שמענו מהמשפיע הגה"ח רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א כפי ששמעו מאבי הילד, מלמד עד כמה גדול כח ההודאה לחולל מהפכה של ממש. הבה נראה לנגד עינינו את הילד המהלך על שתי רגליו נגד כל הסיכויים, כיצד ניצח את כל התחזיות. נראה כמה גדול הכח של הודאה לפתוח בשמים פתח מיוחד של חסד ורחמים, להביא את הישועה במהירות מפתיעה.

'ועל הכל השם אלוקינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך'. כשהכל הולך חלק וכשאנו חווים נפילות - תרתי משמע. איננו זקוקים לתזכורות על מה ועד כמה עלינו להודות, אנו יכולים להתבונן סביבנו ולראות בעינינו את טובות ה' וחסדיו אשר גמל עימנו. הבה נודה לו מכל הלב!

אבא. תודה!

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוין לשבת

200 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 056

השבון 61135

אסמכתא למייל:

shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, בני ברק, חדרה

פתח תקווה, ראובות, אשדוד,

מודיעין עילית ואחיסמך.

ניתן לקבל את העלון ב:

דרשו, לדעת, אידישע ווינקעל, תורת יוסף, עולם העלונים

או להצטרף לקבוצת 'האמונה במייל'

מתן כליות בסתר | הרב ישעיהו הבר זצ"ל

הרב אהרן לוי שליט"א

אתמול אחרי חצות התקשר אלי ישראל, תגיד לי שמעת על הרב ישעיה הבר? בטח ששמעתי זה שהקים את ארגון מתנת חיים, נכון אהרן הוא אמר לי, זה שהציל ממוות יותר מ-800 בני אדם ע"י שמצא להם תורמים שיתרמו בהתנדבות כליה כדי שיוכלו להמשיך לחיות. שמעת שהוא נפטר? כן, אמרתי לו ברוך דיין האמת.

נו אהרן אז בשביל זה התקשרתי איך אפשר להסביר דבר כזה הרי העולם מתנהל במידה כנגד מידה לימדו אותנו שכל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא, אז איך זה יכול להיות שאדם שהציל ממוות ודאי יותר מ-800 אנשים איך יכול להיות שהזכויות העצומות שלו לא עמדו לו והוא נפטר, איך אפשר להסביר את זה? האמת שלא אמרתי לו, כי אי אפשר להסביר עוד הרבה דברים, אבל אם כבר התקשרת תרשה לי לספר לך סיפור, כי בחשבון אני בכלל לא חזק ובחשבונות שמיים על אחת כמה וכמה.

הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצוק"ל סיפר לנו פעם את הסיפור הבא, שהנצי"ב מוולוז'ין עליו השלום סיים לכתוב את ספרו 'העמק שאלה' הוא ערך מסיבה קטנה לבני המשפחה ולקרובים שלו והיו שם גם כמה מהתלמידים המקורבים שלו בישיבה, במהלך המסיבה שאלו אותו התלמידים למה הוא כל כך שמח ולמה הוא עשה מסיבה כשהוא סיים לכתוב את הספר?! וכך הנצי"ב סיפר להם: כשהייתי ילד קטן לא אהבתי ללמוד, לא היה לי ראש ללמוד, לא קלטתי את לימוד התורה, אבא העביר אותי ממלמד למלמד עד שהוא הבין שאני ללימוד כנראה לא מוצלח ואז בלילה הוא ישב עם אמא במטבח ואמר לה שלא קרה כלום, נפתלי לא חייב להיות תלמיד חכם מספיק שהוא יהיה יהודי יקר שומר מצוות וירא שמיים, נמצא לו מקום נלמד אותו והוא יתחיל לעבוד לפרנסתו.

באותו רגע אמר הנצי"ב קפצתי מהמיטה ורצתי לאבא ואמרתי לו תן לי עוד הזדמנות אחת. עכשיו אתם מבינים למה אני שמח, תארו לעצמכם שהייתי לומד מקצוע ממשך את החיים, מקפיד על קלה כבחמורה, ירא שמיים, קובע עיתים לתורה ועושה צדקה בממונו ובגופו ואחרי 120 הייתי מגיע לשמיים ושם היו שואלים אותי נפתלי צבי יהודה מה עשית בחי'ך? והייתי אומר קבעתי עיתים לתורה, קיימתי מצוות הנחתי תפילין, הבאתי צדקה עמדתי במטלות התורניות שלי. ואז היו מוציאים מהארון ספר והיו אומרים לי ומה עם הספר הזה? לספר קוראים העמק שאלה, מה איתו והייתי אומר להם מה זה קשור אלי והיו אומרים לי בשמיים מה זאת אומרת מה זה קשור אליך זה הספר שלך! כתבת אותו, עכשיו אתם מבינים למה אני שמח כי על התשובה הזו תהיה לי תשובה מצוינת, ישאלו אותי האם כתבתי את הספר הזה ואני יאמר להם שכן.

אתה מבין ישראל, הרב הבר היה איש צדיק שעשה חסד עם הזולת בגופו ובממונו ובמסירות נפש שאין כדוגמתה והציל אנשים ממוות ודאי כמו שאמרת, האיש הזה בא לעולם עם תפקיד מסוים שאותו אנחנו יודעים בדיעבד, כשהוא עזב את העולם הוא השאיר מאחוריו ארגון שהציל למעלה מ-800 אנשים ולא מדובר בדבר של מה בכך, ברור לנו שזה תפקיד שהוטל עליו מן השמיים, עכשיו כשהוא גיע

למעלה ישאלו אותו על הארגון שהוא הקים ועל ה-800 איש שהוא היה צריך להציל, הוא יוכל לחייך ולהגיד כן ריבונו של עולם עשיתי את התפקיד שלי. אתה מבין ישראל, אני חשבונות שמיים לא יודע אבל דבר אחד ברור את התפקיד שלו ביחס לאותם אנשים הוא ביצע בשלמות ועוד דבר ישראל, כשחשבתי להקליט ולצלם את הדברים למען הציבור, התקשרתי לאבא שלי, אבא שלי שיהיה בריא ויאריך ימים הכיר את הרב הבר, כי כשהרב הבר רצה להקים את הארגון הוא בא בקשר עם אבי מורי, התקשרתי לאבא לשאול אותו האם להקליט ולצלם את הדברים הנ"ל או לא, תראה אמר לי אבא: הרב הבר היה אדם שמסר את נפשו על כלל עם ישראל בגופו ובממונו, והתרחק כל ימיו מאור הזרקורים שלא יזכה לקבל פרס על מה שהוא עושה ולא רק אז אלא גם כשרדפו אותו והאשימו אותו בדברים חמורים על לא עוול בכפו הוא שתק ולא השיב לאנשים דבר, סביר להניח שאם היו שואלים אותו האם להוציא לרבים את הדברים שאתה רוצה, הוא היה אומר בשביל מה, תשאיר את הדברים ככה. אבל במחשבה שניה אמר לי תוציא את זה כי מי שכל חייו עסק בחסד שלא על מנת לקבל פרס, הדבר האחרון שהוא רוצה זה, שלאנשים יהיו שאלות על ההשגחה בגללו, הבנת ישראל? כל טוב.

בשביל לקבל, צריך להשקיע

הגאון רבי אברהם משה זיסקינד שליט"א

באחת הישיבות שאני מבקר מידי פעם בשבתות, בחור מספר לי על זח שהוא לא יכול ללמוד סוגיה בפנים, כל הלימוד הוא בעל פה - מצד אחד הוא יודע לקרוא אבל הוא לא יודע להוציא את הסוגיה מהכתב - בעיה שקשורה להבנת הנקרא - והמצב הזה גורר אחריו עוד בעיות.

בגלל הבעיה הזו הוא סבל מאד בכל השנים בשנות לימודיו בחדר ובישיבה קטנה - והיה צריך לעבור ממקום למקום - שום מוסד לא החזיק אותו יותר מידי זמן - הוא עבר שמונה מוסדות, לא ידעתי מה לייעץ לו.

פעם אחד אני מגיע והוא שואל אותי שאלות במסכת בבא בתרא מיניה ביה בתוך הסוגיה - מאד ניכר ובולט שהוא שולט בסוגיה בפנים ממש - כל הלשונות של הרשב"ם - מהדפים הקודמים לדפים הבאים, עד כדי כך שאני כבר הסתפקתי האם זה אותו בחור או שאני מתבלבל - אני מגיע לישיבות שונות וזה רק לשבתות ולכן אני לא מכיר את הבחורים בהכרות אישית - ולכן חששתי שאולי התבלבלתי - מתחילה לא העזתי לשאול אותו מרוב שהיה לי ספק האם זה הוא או לא. בסוף החלטתי שאני שואל - אני שואל - 'האם תמיד ידעת ללמוד' - הוא מוציא עלי זוג עינים - מגמגם - והוא שואל - למה הרב שואל וכו' - ואני מיד מתקן את הדברים ואומר שכנראה שזה בחור אחר מישיבה אחרת - והוא מתקן אותי ואומר - 'לא - זה באמת אני', ואני שואל - 'האיך יתכן' - האם קרה כאן נס.

הוא מספר שהוא השקיע תפילות בכל האלול וימים נוראים - הוא וההורים - האמא לפני הדלקת נרות - והתחיל אחרי סוכות את מסכת בבא בתרא - ואז פתאום הראש שלו נפתח - אני הגעתי בקיץ שלאחריו - כשהישיבה אחזו כבר בסנהדרין - והוא ממשך בבבא בתרא - אז הבטחתי לו שאם הוא מסיים אני מגיע לסיים - הלימוד של המסכת הזו

התמשך במשך שנתיים - וכמובן הסיום היה מעמד מאד מרגש לכל המשתתפים ובפרט למסיים. כח התפלה של בחור צעיר - תפלה על רוחניות - והקב"ה בראו בריאה חדשה - לאחר שנה קיבלתי הזמנה טלפונית לחתונה שלו - והוא סיפר שבשבת שבע ברכות הוא יעשה סיום שני למסכת בבא בתרא.

ניגשים לתפלת שמונה עשרה במצב רוח של 'מהפכות עולם' - מהפכות בלי קשר ותפיסה כלל וכלל לחשיבה הרגילה של האנושות, 'רבות מחשבות בלב איש' - אלו אנשי התקשורת והפוליטיקה - אלו שמנהיגים את כל האנושות - מכתבים להם דרכי חשיבה - מח יקרה מה לא יקרה ואיך יקרה - הם 'מבינים' את הכל - כל המחשבות הרבות שמסתובבות בלב איש ובאים 'לצמצם' את כל הציבור במהלך החשיבה שלהם - ראינו אצל יוסף איך שכל מחשבותם 'בטלים ומבוטלים' לא שרירים ולא קיימים נגד "עצת ה'" - שהיא תקום". מה שלא יהיה - הקב"ה יש לו מהלך משלו בכל מצב - החכמים והמשכילים אנשי העולם המערבי - מצמצמים ומרעילים את כל מי שמחובר לדעות שלהם בכל חיבור שהוא - תקח חכם אחד - בר דעת גדול - ותחזיר אותו אחורה לחשיבה שהיה לו בגיל כשהיה בגן ילדים - הרי זה צמצום וקטנות נוראה! וזה הרי מצבם של כל מי שחי את העולם הקטן והמצומצם וילדותי של התקשורת!!

איך אפשר להתפלל לבורא עולם בבטחון גמור שהוא באמת הולך במהלכים של 'משפיל גאים ומגביה שפלים' - בלי להיות 'שבו' בתוך החשבונות של כל המהלכים של צמצום וקטנות משלהם. הרי הקב"ה אחראי על מהלכים של 'גדלות', מהלכים של 'מהפכות', מהלכים של 'רוממות', מהלכים של 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה' - וזה החשיבה שלנו בתפילותנו - אין ספק שצריכים 'ניקוי ראש' לטהרו מכל הצמצום ומכל הרעל שלהם לפני שניגשים לתפלה!!

רק אז נוכל לגשת להפנים את הכח החזק של מהפכות - 'משפיל גאים ומגביה שפלים' - וזה מכניס אותנו לאוירה ולחשיבה החדשה לדבר עם הבורא בתפילת שמונה עשרה, צריכים לעורר רחמים בתפלה - הרי מידת הדין עיכבה את יוסף שנתיים נוספים - עד שכבש רחמיו את כעסו - ואז יוסף זכה לרחמי הבורא עולם - מי שענה ליוסף בבית האסורים - הוא יעננו.

יניקת האמונה

הגאון רבי דוד גולד שליט"א

כותב מרן החזון איש זצוק"ל: מדת האמונה היא נטייה דקה מעדינות הנפש. אם האדם הוא בעל נפש, ושעתו שעת השקט, חפשי מרעבון תאוני, ועינו מרהיבה ממחזה שמים לרום, והארץ לעומק, הוא נרגש ונדהם וכו'.

ולכאורה יש להתפלל על כי בלשונו הק' קרא לאמונה "מדה" - "מדת האמונה" והלא אין ענין האמונה שייך כלל לענין של "מדות" כי אם לענין של "דעות"?

אולם במתק לשונו הזהב המשיך והוסיף שענין האמונה יבוא ויפיע אצל האדם במדה "ושעתו שעת השקט, חפשי מרעבון תאוני" כלומר, רק כאשר יסולקו מן האדם פגמי המדות והתאוות או אז

יראה האדם נכוחה ותפציע שמונה של האמונה וממילא על כורחנו שענין האמונה יונק את כוחו מענין המדות ועל כן קרא לה על שם יסודה ושורשה אשר היא תלויה בה "מדת האמונה" כי כל זמן שהמדות מקולקלות לא תהיה האמונה מתוקנת, עיקר מה ששולט על האדם המה המידות והתאוות אשר עליהם אמרו חז"ל [אבות פ"ד מכ"א] - "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם".

תמימות מידת הביטחון

הרב דוד פלק שליט"א

בתפילת שחרית בברכת אהבה רבה אנו אומרים "בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים", וצריך באור היכן מצינו שהביטחון בה' הכשיר את אבותינו לקבלת התורה. והנה ברבנו בחיי כתב רוב הנסים אשר נעשו להם במדבר היו כדי לבחון את לבם ולהביאם לידי נסיון כענין קריעת ים סוף שלא נקרע הים להם ביחד לעשות להם בתוכו שביל ארוך מתחילתו ועד סופו אלא מעט מעט, כי הים היה נס מפניהם ומדי עברם היו רואים הים לעיניהם, וכן אמר דוד ע"ה (תהלים קי"ד) הים ראה ויננס, וכענין ירידת המן שלא היה יורד להם ביחד לחודש אחד או לשני חדשים אלא דבר יום ביומו, ולמה הוצרך לעשות כן, כדי להרגיל את טבעם במדרגת הביטחון, ושיהיו עיניהם תלויים בכל יום ויום לאביהם שבשמים עכ"ל.

והטעם שהוצרכו להרגיל את טבעם במידת הביטחון, הוא בשביל להכשירם לקבלת התורה, וכמו שכתב שם בהמשך דבריו, וזה לשונו 'ודע כי כל ענייני ישראל ומקריהם במדבר הכל היה נסיון גמור כדי שיגדלו נפשם השכלית במדרגות הביטחון שהוא שורש האמונה "כדי שיהיו ראויים לקבל התורה", ולסיבה זו קרע להם את הים מדי עוברם לתוכו ולא בבת אחת וכו', גם ירידת המן דבר יום ביומו ולא לימים רבים הכל היה נסיון גמור כענין שכתוב ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו וכו', כל העניינים האלה היו נסיון גמור כדי לקבוע בנפשותם מדת הביטחון וכו', באר לנו כי מדת הביטחון עיקר גדול ויסוד התורה והמצוה עכ"ל.

וכן כתב בספר משנת ר' אהרן (מאמרים) עמוד קצ"ו, עצם הביטחון הוא סגולה גדולה ללימוד התורה, וכן אנו אומרים בברכות קריאת שמע בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים, ואמרו(מכילתא בשלח י"ז) לא ניתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן, ובגמרא יומא אמרו הטעם שלא ירד המן פעם אחת בשנה כדי שיהיו מכוונים את לבם לשמים, ואם ענין הביטחון הוא רק כדי למנוע ממנו דאגות המטריות הרי אדרבה היה טוב שירד פעם אחת בשנה ולא יהיו לו דאגות, אלא שהביטחון בה' זה עצמו מועיל שתלויה תהיה דעתו בהקב"ה, ואחרי ששם ראו את ההשגחה בבירור ותלו לגמרי לבם בשמים, וזה הועיל לקניית התורה עכ"ל.

ובספר דרכי מוסר (למו"ר הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל) פרשת במדבר כתב, שלכן ניתנה התורה במדבר כדי ללמדנו שיבטח האדם בהקב"ה כמי שנמצא במדבר ואין לו על מי להישען אלא על ה' יתברך, ולכן אנו מבקשים בתפלה בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים כן תחננו ותלמדנו, כי הביטחון סיבה להצלחה בלימוד התורה עכ"ל.

הגמרא במסכת שבת [פח ע"א] אומרת: אמר צדוקי לרבא: עמא פזיזא! עם פזיז אתם, שהקדמתם אמירת פיהם - נעשה - לפני שמיעת אוזניכם -

ומאמדים" (ב"מאמר על בטחון") — ובטחון אינו שייך, אלא שיבטח האדם אל האוצר האמיתי בחסדי וברחמי השי"ת, ככתוב 'בחסד ה' בטחתי'. ואפילו רשע הבוטח בה, חסד יסובבנהו.

ואהבת לרעך כמוך

הרב איתמר גוטל שליט"א

בפרשת קדושים נאמר הכלל הידוע של "ואהבת לרעך כמוך".

הגמ' במסכת תענית דף כא ע"א מספרת על נחום איש גמזו שהיה סומא בשתי עיניו, גידם בשתי ידיו, קיטע בשתי רגליו וכל גופו היה מלא שחין, ומוטל בבית רעוע. רגלי מיטתו היו מונחים בספלים של מים כדי שלא יעלו על מיטתו נמלים. פעם אחת בקשו תלמידיו לפנות מטתו ואחר כך לפנות את כלי הבית, אמר להן: בני, פנו קודם את הכלים ואחר כך אותי, שכל זמן שאני בבית אין הבית נופל. עשו התלמידים כפי הורה להם רבם, ומיד שהוציאו את מיטתו נפל הבית.

אמרו לו תלמידיו: מאחר שכה צדיק אתה מדוע אירעו לך דברים אלו? אמר להם אני גרמתי את זה לעצמי שפעם אחת הייתי מהלך בדרך והיו עמי שלושה חמורים טעונים בדברי מאכל, בא עני אחד עמד וביקש אוכל, אמרתי לו המתן עד שאפרוק מהחמור, לא הספקתי לפרוק עד שמת אותו עני.

מיד נפלתי על פניו ואמרתי: עיני שלא חסו על עיניך יסומו, ידי שלא חסו על ידיך יגדמו, וכן רגלי, ולא נתקרו דעתי עד שאמרתי שכל גופי יהיה שחין. שואל הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שאלה עצומה, מה היה לנחום איש גמזו לעשות יותר ממה שעשה, הרי הוא אמר לעני שימתין עד שיפרוק מהחמור ויתן לו את מבוקשו? אלא התשובה שמחייבת כל אחד היא: נחום בא על עצמו בטענה מדוע לא החזיק בכיסו אוכל מוכן כדי שאם יבוא עני יהיה לו מיד לתת לו בלי לפרוק מהחמור!

פתרון לכל צרה

הרב איתן כהן שליט"א

בעולם המסחר ידוע על מקצועות שלעוסק בהם יש סיכוי להתעשר. כך הוא מקצוע שמירת הלשון, כפי שמבטיח הח"ח. הוא מוכיח זאת מתוך העובדה שאדם המוצא חן בעיני הקב"ה מזמנים לו מן שמיא עניינים שיש בהם תיקונים רבים למעשיו, ובגללם זוכה להגיע לעוה"ב, כמו שנאמר (משלי, פרק ח' פסוק כ"א) "להנחיל אוהבי יש".

יש "פוטנט" מצויין לסתום את הפה המקטרג עלי אדמות. חז"ל אמרו שבעל לשון הרע הוא הנותן כוח למקטרג העליון, כמו שנאמר (תהילים, פרק ע"ג פסוק ט'): "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ". שתו בשמים פיהם. זה המקטרג בשמים, הפותח פיו ע"י הלשון הרעה המתהלכת בארץ.

לאור האמור לעיל ניתן להבין את הבטחת הקב"ה: מכל הצרות שבעולם אציל אתכם. באיזה תנאי? אם "בשוט לשון תחבא". (איוב, פרק ה' פסוק כ"א).

יש לנו פתקה מהקב"ה בעצמו ובכבודו, המבטיח להצילנו מכל צרות שבעולם, אם נחביא עצמנו מלשון הרע. היש לנו דרך יעילה מזו לסתום את פיו של המקטרג ולהינצל מכל הצרות המאיימות עלינו?

האפשר שלא להתאמץ ולמסור את הנפש בעד פתקה שכזו?

ונשמע. — אמר ליה רבא: אנו שהלכנו עם הקב"ה בתום לב, וסמכנו עליו שלא יטיל עלינו דבר שאיננו יכולין לעמוד בו, כתוב בנו: "תומם ישרים תנחם". והנה תמימות הלב יסודה בטחון כמו שכתב הרבינו יונה (שע"ת ח"ג י"ד), ודע כי המעלות העליונות נמסרו לנו במצות עשה וכו', ומעלת שלמות הביטחון שנאמר תמים תהיה עם ה' אלוקיך עכ"ל, ולכן אחר שיצאו ממצרים הורגלו במידת הביטחון כדי שיקנו על ידו תמימות הלב ויהיו ראויים לומר נעשה ונשמע!

כח האמונה

הרב מיכאל הלטן שליט"א

מובא בספר "מדריגת האדם" (מרבי יוסף יוזל הורביץ ה"סבא מנובהרדוק" זצוק"ל) שהמקור שהסייעתא דשמיא הוא לפי הביטחון הוא מהמדרש על הפסוק בתהלים (פרק קכ"א) "ד' צלך על יד ימינך". וז"ל המדרש: "ד' צלך" מה הצל הזה אם אתה מראה לו יד אף הוא מראה לך יד, ואם אתה מראה לו אצבע אף הוא מראה לך אצבע. (ע"כ).

יוצא מזה, שמי שחי בחכמה ומכיר שהקב"ה שולט על כל דבר בעולם — מבין שפרנסה לא תלויה בהשתדלות אלא תלויהבשני דברים, א'. בעול תורה, כדתנן באבות (פ"ג מ"ה) רבי נחוניא בן הקנה אומר: כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ ובעול מצוות [כדתנן בקידושין דף פ"ב. הרעותי מעשי (פירוש — עשיתי מעשים רעים) וקפחתי את פרנסתי (פירוש — וגרמתי בזה לעצמי שאפסיד את פרנסתי). ב'. בביטחון. ג'. בבקשה מה' יתברך. ד'. ובצדקה.

וכתב המהר"ל מפראג בספר "נתיבות עולם" (בנתיב האמונה פ"ב) — ויש לך לדעת ולהבין כי עיקר האמונה שהוא מאמין בו ית' שבכוחו הכל, ולכן הוא מאמין בו ית'.

ובשביל זה, כאשר יגיע הזמן שהוא יתב' יתן הטוב. אז יתן לו כפי מה שהוא היה מאמין. שכך גדול כוחו ויכולתו, אבל כאשר אינו מאמין בו, כאילו ממעט כחו ויכולתו ומפני כך לעתיד כאשר יגיע הזמן שיהיה השם יתב' מראה כחו ויכולתו לא יהיה נודע לו רק כפי האמונה שהיה מאמין. והבן זה.

מובא ב"סידור הגר"א" (דף 350) בהבדלה — "הנה קל ישועתי אבטח ולא אפחד". ופירש שם הגר"א (ב"אבני אליהו") — היינו ע"ד מ"ש והאמין בה' ויחשבה לו צדקה. ולכאורה קשה מאי החידוש לגבי אברהם שהאמין, הלא דבר קטן הוא לגביו. הענין הוא לפי שמצינו גבי יעקב אע"פ שהבטיח לו הקב"ה ושמרתין בכל אשר תלך אעפ"כ ויירא יעקב מאד שמה יגרום החטא. אבל אברהם לפי שחשב שההבטחה הזאת מצד הצדקה ולא מצד הדין, לכן לא היה מתיירא שמה יגרום החטא כי חסד ה' מעולם ועד עולם אף אם יחטא.

מובא ב"סידור הגר"א" (דף 248) באמצע נשמת - "עד הנה עזרונו דחמין ולא עזבונו חסדיך. ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח". ופירש שם הגר"א (ב"אבני אליהו") — כלומר מה שאתה עד הנה עזרונו, הוא רחמין, ולא למעננו. ומה שאתה לא עזבונו, הוא חסדיך. ולכן אנו בטוחים שאל תטשנו ה' אלקינו לנצח. כי אם היה בשבילנו היינו מתייראים שמה יגרום החטא. אבל כאשר למען חסדיך אין אנו מתייראים כלל. כי חסדיך המה קיימים תמיד. (משלי כ"ה פ' ט"ו). ורבי אלחנן ווסרמן כתב בספר "קובץ